

וְאֵלֶיךָ (ג"א דאל"ף) נְטִיעַן אֲשַׁתְּכָחוּ מְאִינוֹן מִסְכְּנֵי, דְּבָהוּ.

הַנְּטִיעוֹת נִמְצְאוּ מְאוֹתָם עֲנִיִּים שְׂבָהֵם.

יִזְרַ מִים מְדֻלְיוּ וְגו'. לְאָדָם שְׁהִיוּ לוֹ יָדִים יְפוֹת נְאוֹת לְמִרְאָה. עֵבֶר אָדָם אֶחָד בְּעַל עֵינַי הָרַע, הִסְתַּפֵּל בְּאוֹתָן יָדִים, וְהִתְחִיל לְשַׁבַּח. אָמַר: כִּמְהָ יְפוֹת הֵן, כִּמְהָ נְאוֹת הֵן, רְאוּ אֶצְבְּעוֹת שְׁנִגְזְרוּ מִיָּפִי עֲלֵיוֹן! אַחַר כֵּן אָמַר: מִי יִתֵּן יָדִים אֵלּוֹ שְׁשׂוֹרוֹת בֵּין אֲבָנִים יְקָרוֹת וּבִלְבוּשֵׁי כְבוֹד שֶׁל אֲרָגְמָן (בְּבִיתָנוּ וְכו' בַּתְּכָה שְׁלוֹ) בְּבִיתוֹ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, וְיִהְיוּ גִנּוּזוֹת בַּתְּכָה שְׁלוֹ.

כֵּן בְּלָעָם, הִתְחִיל לְשַׁבַּח: מַה טָבוּ אֵהְלִיךְ, רְאוּ כִּמְהָ יָפִים, כִּמְהָ נְאִים וְכו'. אַחַר כֵּן אָמַר, יִזְרַ מִים מְדֻלְיוּ, לֹא תִמְצָא נְטִיעָה יָפָה זֹה, נְטִיעַת הַתּוֹרָה, מְחוּץ לְאוֹתָם עֲנִיִּים (דְּלִיו, בְּלוּמֵר מִסְכְּנִים) (מִשְׁבּוֹנוֹת). וְנָרְעוּ בְּמִים רַבִּים, שְׁלֹא יִגְדֵל וְלֹא יִרְבֶּה רוּחַ הַקִּדְּשׁ.

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רָשָׁע! לֹא יוֹכְלוּ עֵינֶיךָ לְהִזְיֵק, הָרִי פְרִישַׁת הַקִּדְּשׁ עֲלֵיהֶם. וְאִזּוֹ אָמַר: אֵל מוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם וְגו', הָרִי לֹא יִכּוֹלִים כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לְהִזְיֵק לָהֶם, שְׁהָרִי פֶתַח תְּקִיף עֲלֵיוֹן אַחֲזוּ בָהֶם, וּמִיָּהוּ? אֵל מוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא כְּתוּעַפֶת רָאִם לוֹ, שְׁלֹא יִכּוֹל בֶּן אָדָם לְהוֹשִׁיט יָדוֹ עֲלֵיו מִתּוֹךְ גְּבָהוּ. וּמִשְׁנִמְצָא בְּזִקִּיפוֹת עֲלִיוֹנָה כֵּן, יֵאָכֵל גּוֹיִם צָרִיו וְגו'. וְאִין מִי שְׂיִכּוֹל לְהִזְיֵק לָהֶם.

וְאִפְּלוּ בְּזִמְן שְׁלֹא זְקוּף, לֹא יִכּוֹלִים. זֶהוּ שְׂכָתוּב פְּרַע שְׂכָב. לֹא פוֹחַד, בְּגִלְל שְׁנִמְצָא גְבוּר כְּאָרִי וּכְלָבִיא, אִפְּלוּ כְּשֶׁהֵם בֵּין הָעַמִּים, וְכָרַע וְשָׂכָב בִּינֵיהֶם, כְּאָרִי הוּא יִמְצָא בְּנִימוּסֵי הַתּוֹרָה, בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה. (וְאִף עַל פִּי כו') יֵשׁ לָהֶם

יִזְרַ מִים מְדֻלְיוּ וְגו'. (בַּמְדַּבֵּר כוּד) לְבַר נֶשׁ דִּהוּוּ לִיָּה יָדָן שְׁפִירָן, יָאֵן לְמַחְזִי. אַעֲבַר חַד בַּר נֶשׁ דְּעִינָא בִישָׂא, אִסְתַּפֵּל בְּאִינוֹן יָדִין, נְקִיט בְּהוּ, שְׂאָרֵי לְשַׁבְחָא, אָמַר, כִּמְהָ אִינוֹן שְׁפִירָן, כִּמְהָ אִינוֹן יָאֵן, חָמוּ אֶצְבְּעָאן מִגְזָרָה דְּשְׁפִירוּ עֲלָאָה. לְבַתֵּר אָמַר, מָאן יִתֵּן יָדִין אֵלֶיךָ דְּשְׂרִיין בֵּין אֲבָנִין יְקִירִין, וּבִלְבוּשֵׁי יְקָר דְּאֲרָגוֹנָא (כ"א בְּבִיתָא וְכו' בַּתְּיֹבְתָא דִּלִּיה) בְּבִיתִיהָ לְאֲשַׁתְּמָשָׂא בְּהוּ, וְיִהוֹן גְּנִיזִין בַּתְּיֹבְתָא דִּלִּיהָ.

כֵּן בְּלָעָם, שְׂרִי לְשַׁבְחָא, מַה טָבוּ אֵהְלִיךְ, חָמוּ כִּמְהָ שְׁפִירָן, כִּמְהָ יָאֵן וְכו', לְבַתֵּר אָמַר יִזְרַ מִים מְדֻלְיוּ, לֹא יִשְׁתַּפַּח נְטִיעָא שְׁפִירָא דָּא, נְטִיעָא דְּאוֹרֵייתָא, לְבַר מְאִינוֹן מִסְכְּנִין (דְּלִיו, בְּלוּמֵר מִסְכְּנִין) (ג"א מִשְׁבְּנִין), וְזָרְעוּ בְּמִים רַבִּים, דְּלֹא יִסְגִּי וְלֹא יִרְבִּי רוּחָא דְּקוּדְשָׁא.

אָמַר לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רָשָׁע, לֹא יִכְלִין עֵינֶיךָ לְאַבְּאָשָׂא, הָא פְרִיסוּ דְּקוּדְשָׁא עֲלֵיהוּ, כְּדִין אָמַר, אֵל מוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם וְגו', הָא לֹא יִכְלִין כָּל בְּנֵי עֲלָמָא לְאַבְּאָשָׂא לוֹן, דִּהָא חִילָא תְּקִיפָא עֲלָאָה אַחִיד בְּהוּ, וּמֵאִי אִיהוּ. אֵל מוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא כְּתוּעַפּוֹת רָאִם לוֹ, דְּלֹא יִכִּיל בַּר נֶשׁ לְאוֹשִׁיט יָדִיהָ עֲלֵיהָ, מְגוּ רומִיָּה. וּמִדְּאֲשַׁתְּכָח בְּזִקִּיפוּ עֲלָאָה הָכִי, יֵאָכֵל גּוֹיִם צָרִיו וְגו'. וְלִית מָאן דְּיִכִּיל לְאַבְּאָשָׂא לוֹן.

וְאִפְּלוּ בְּזִמְנָא דְּלֹא זְקִיף, לֹא יִכְלִין, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב פְּרַע שְׂכָב. לֹא דְחִיל, בְּגִין דְּאֲשַׁתְּכָח גִּיבַר כְּאָרִי וּכְלָבִיא, אִפְּלוּ כַּד אִינוֹן בִּינֵי עַמְמָיא, וְכָרַע וְשָׂכָב בִּינֵיהוּ, כְּאָרִי הוּא יִשְׁתַּפַּח בְּנִימוּסֵי אוֹרֵייתָא, בְּאוֹרְחֵי אוֹרֵייתָא.

(וְאִף עַל פִּי כו') שׁוֹלְטָנוּתָא אֵית לָהּ בְּמֵאֲרִיהוּן, דְּאִפְּלוּ כָּל מְלַכְיָא דְּעֲלָמָא,